

بررسی سطح توانمندی سیستم اطلاعات حسابداری در تامین نیازهای اطلاعاتی مدیران شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران

معظمه سلیمانی ده‌دیوان ۱ و حمیدرضا سلیمانی ۲

۱ فوق لیسانس، حسابداری دانشگاه شهیدباهنر کرمان و شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی کرمان، سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی کرمان
۲ لیسانس حسابداری دانشگاه شهیدباهنر کرمان و شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی کرمان، سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی کرمان

چکیده

شرکت برای موفقیت در عرصه رقابت جهانی نیازمند سیستم‌های اطلاعاتی پیشرفته و کارآمد می‌باشد. به دلیل اهمیت بسیار زیاد این مسئله، هدف مطالعه حاضر، بررسی توانمندی سیستم در ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران است و به منظور انجام آن، ۲ فرضیه در نظر گرفته شد که توانمندی سیستم در ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران و میزان استفاده مدیران از اطلاعات را مورد بررسی قرار می‌دهد. اطلاعات با استفاده از پرسشنامه، مصاحبه و مطالعات میدانی جمع‌آوری و آزمون فرض پژوهش با استفاده از آزمون t در نرم افزار SPSS انجام پذیرفت. نتایج آزمون فرضیه‌ها، حاکی از عدم پاسخ‌گویی به نیاز اطلاعاتی مدیران و عدم استفاده مدیران از این اطلاعات بوده است. همچنین موانع موجود شناسایی و ارائه گردیدند. برای برطرف نمودن این موانع بایستی نیروی انسانی متخصص از آموزش‌های کافی برخوردار گردد و سیستم با بهبود قابلیت‌های مدیریتی به سمت اصل ۴۴ حرکت نماید.

کلمات کلیدی: سیستم اطلاعات حسابداری، توانمندی سیستم، نیازهای اطلاعاتی مدیریت

مقدمه

امروزه مدیران جهت تصمیم‌گیری مناسب و حرکت به سوی اهداف سازمانی خود به اطلاعات مربوط، قابل‌اتکا و به‌موقع نیازمندند. در این میان اطلاعات مالی از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند. بنابراین اهمیت وجود یک سیستم اطلاعات حسابداری کارا و اثربخش بر کسی پوشیده نیست. سیستم‌های اطلاعات حسابداری نوع خاصی از سیستم‌ها می‌باشند که داده‌های مالی را جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل می‌کنند تا به مدیران در تصمیم‌گیری‌های تجاری کمک کنند. به دلیل اهمیت روزافزون این سیستم‌ها در اتخاذ تصمیمات تجاری، در این مقاله به بررسی سطح توانمندی سیستم اطلاعات حسابداری در تامین نیازهای اطلاعاتی مدیران در شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران پرداخته ایم.

در بیان اهمیت موضوع می‌توان گفت که سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری مبنای اکثر تصمیم‌گیری‌های مدیران می‌باشند. از جمله عوامل تاثیرگذار بر تصمیم‌گیری مدیران شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی، می‌توان به توانایی سیستم در ارائه اطلاعات و میزان استفاده مدیران از این اطلاعات اشاره نمود. با توجه به اظهارات کارشناسان شرکت و مدیران رده‌های میانی و مدیران ارشد سازمان، سیستم اطلاعاتی قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز در بسیاری از زمینه‌ها و رفع نیازهای اطلاعاتی نبوده و گاهی موارد نیز با وجود ارائه اطلاعات توسط سیستم مدیران علاقه خاصی به استفاده از این اطلاعات نشان نمی‌دهند. بنابراین بررسی سطح توانمندی سیستم در ارائه اطلاعات و میزان استفاده مدیران از این اطلاعات و همچنین بررسی موانع موجود در زمینه‌های فوق‌الذکر جهت برطرف نمودن این موانع از اهمیت بسزایی برخوردار گردیده است.

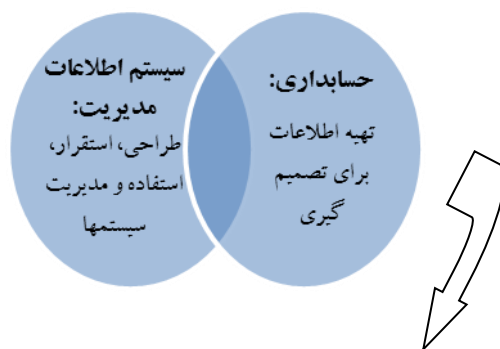
سیستم اطلاعات حسابداری باید توانایی ارائه اطلاعات در زمینه بودجه‌بندی عملیاتی، بودجه‌بندی سرمایه‌ای، تجزیه و تحلیل‌های سربه‌سری، سنجش و ارزیابی عملکرد بخش‌ها و عملیات مختلف، هزینه‌یابی استاندارد و تحلیل انحرافات، تعیین بهای تمام شده خدمات ارائه شده، کمک به مدیریت سرمایه در گردش، مدیریت تامین مالی کوتاه مدت و تامین منابع سرمایه‌گذاری برای اجرای پروژه‌ها، پیش‌بینی صورت‌های مالی و تهیه برنامه استراتژیک سازمان را داشته باشد. دو عامل تاثیرگذار بر تصمیم‌گیری مدیران، توانایی سیستم در ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در موارد فوق‌الذکر و نیز میزان استفاده مدیران از این اطلاعات می‌باشد. به بیان دیگر ممکن است سیستم اطلاعات حسابداری شرکت، اطلاعات موردنیاز مدیران را فراهم نماید اما مدیران به دلایل مختلف در تصمیمات خود استفاده کمی از این اطلاعات را داشته باشند.

در این تحقیق پس از بررسی میزان توانایی سیستم در ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران و میزان استفاده از این اطلاعات، به توصیف موانع توانایی سیستم در ارائه اطلاعات موردنیاز و دلایل عدم استفاده مدیران از این اطلاعات پرداخته ایم. روش مورد استفاده در این تحقیق، کاربردی و پیمایشی بوده که برای جمع‌آوری اطلاعات در قالب پرسشنامه از نظرات مدیران ارشد و مدیران میانی در سطح شرکت استفاده شده است. اعتبار ساختاری و محتوایی پرسشنامه، با استفاده از روش‌های تحلیلی مورد ارزیابی قرار گرفته است. همچنین برای آزمون فرضیه‌ها از *t-test* استفاده شده است.

سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری در فضای بین‌الملل در قالب سیستم‌های یکپارچه قرار دارند و ظرفیت سیستمی و اطلاعاتی را اصلاح نموده‌اند. طبق چشم‌انداز صنعت و بر اساس ماموریت کلان صنعت نفت برای رسیدن به افق ۱۴۰۴ و موفقیت در عرصه رقابت جهانی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی بایستی در راستای رسیدن به این مرحله گام‌هایی استوار بردارد. در این مقاله قصد داریم به بررسی سیستم اطلاعات حسابداری در سطح شرکت بپردازیم.

مبانی نظری

سیستم اطلاعات حسابداری را می‌توان محل تقاطع منطقی دو موضوع گسترده‌تر یعنی حسابداری و سیستم اطلاعات مدیریت دانست. آنچه در هر دو رشته حسابداری و سیستم اطلاعاتی مدیریت مشترک است توجه محوری به اطلاعات است.

سیستم اطلاعات حسابداری

سیستم اطلاعاتی مجموعه‌ای از عناصر به هم وابسته است که وظیفه جمع‌آوری، پردازش، ذخیره و توزیع اطلاعات به‌منظور پشتیبانی از تصمیم‌گیری و کنترل را در یک سازمان برعهده دارد. با توجه به گسترش فضای رقابت و پیشرفت سریع تکنولوژی در عصر حاضر، شرکت‌ها برای حفظ مزیت رقابتی خود، به استقرار سیستم‌های اطلاعاتی کارآمد و یکپارچه جهت اتخاذ تصمیمات کلیدی توجه عمده‌ای می‌نمایند. سیستم‌های اطلاعاتی باعث بهبود کارایی و اثربخشی سازمان می‌شوند و به‌عنوان قلب سازمان مسئولیت انباشت و تزریق اطلاعات به بخش‌های مختلف سازمان جهت برنامه‌ریزی و اتخاذ تصمیمات مناسب مدیریتی را برعهده دارند. سیستم اطلاعاتی حسابداری از مهم‌ترین منابع اطلاعاتی در سازمان محسوب می‌شود و شامل تمامی فرآیندها، پایگاه داده‌ها و برنامه‌هایی است که به سازمان اجازه ثبت معاملات و گزارشگری داده‌های عملیاتی را می‌دهد. گزارشی که سیستم اطلاعاتی فراهم می‌آورد، می‌تواند مدیریت را به اداره کارآمد و اثربخش واحدهای اقتصادی قادر سازد.

شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی به‌عنوان یکی از چهار شرکت اصلی و کلیدی وزارت نفت، نقشی بسیار حساس در تامین انرژی و به حرکت درآوردن چرخ‌های صنعت و اقتصاد کشور ایفا می‌کند. هدف این شرکت، ایجاد بیش‌ترین ارزش افزوده در زنجیره ارزش در جهت اجرای بهتر فعالیت‌ها و رسیدن به چشم‌انداز تعیین شده می‌باشد. در راستای تحقق اهداف و دستیابی به چشم‌انداز واحد تجاری، وجود سیستم اطلاعاتی حسابداری مطلوب در شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی و واحدهای زیرمجموعه آن به‌منظور فراهم آوردن اطلاعات موردنیاز جهت تصمیم‌گیری ضروری می‌باشد. یکی از سیستم‌های زیرمجموعه سیستم اطلاعاتی مدیریت، سیستم اطلاعات حسابداری است که نقش کلیدی در فراهم آوردن اطلاعات مورد نیاز برای تصمیمات عملیاتی و راهبردی فراهم می‌نماید.

یک سیستم اطلاعاتی مطلوب باید توانایی ارائه اطلاعات برای تصمیم‌گیری مدیران را در مواردی همچون بودجه‌بندی عملیاتی، بودجه‌بندی سرمایه‌ای، تجزیه و تحلیل‌های سربه‌سری، سنجش و ارزیابی عملکرد بخش‌های مختلف، هزینه‌یابی استاندارد و تحلیل انحرافات، تعیین بهای تمام شده خدمات ارائه شده، کمک به مدیریت سرمایه در گردش، مدیریت تامین مالی کوتاه مدت و تامین منابع سرمایه‌گذاری برای اجرای پروژه‌ها، پیش‌بینی صورت‌های مالی و تهیه برنامه راهبردی سازمان داشته باشد. بنابراین برای بررسی کارایی سیستم اطلاعات حسابداری شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران فرضیه‌هایی طراحی و مورد آزمون قرار گرفته‌اند.

پیشینه تحقیق

با مروری اجمالی بر تحقیقات صورت گرفته در زمینه سیستم‌های اطلاعاتی می‌توان به اهمیت این موضوع پی برد. سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری مکانیزم‌های سازمانی مهمی شناخته می‌شوند که در تصمیمات مدیریت (اثربخشی و کنترل) ضروری و اساسی می‌باشند (زیمرن، ۱۹۸۵ و جنسن^۲، ۱۹۸۳). سیستم‌های اطلاعاتی بخش مهم چرخه عمر سازمان به شمار می‌روند و بنابراین نیازمند ارزیابی در سطوح مدیریتی و سازمانی و محیطی می‌باشند (اتلی^۳). اهمیت توسعه تکنولوژی اطلاعات و سیستم‌های اطلاعاتی موجب ایجاد حمایت از برنامه‌ریزی و کنترل سازمانی می‌شود. به همین دلیل مدیریت بر مبنای تکنولوژی و ارزیابی آن حائز اهمیت می‌باشد (ویل و برودبنت^۴، ۱۹۹۸).

استراسمن^۵ (۱۹۹۷)، موفقیت سیستم‌های اطلاعاتی را در سطوح مختلف سازمان و لایه های مختلف شرکت مورد بررسی و ارزیابی قرار داد. همچنین در مقاله ای که در سال ۲۰۰۶ منتشر شد، رویکردهای کمی و کیفی به ارزیابی سیستم‌های اطلاعاتی موجود مورد بررسی قرار گرفت. آگورام^۶ (۲۰۰۹)، موفقیت سیستم‌های اطلاعاتی را در سه سطح سیستم، کاربران و سازمان مورد بررسی قرار داد و ابعاد مختلف را شناسایی نمود. مدل دلون و مک لین^۷ احتمالاً مشهورترین مدل در کل سیستم-های اطلاعاتی می‌باشد (آگورام، ۲۰۰۹). مدل دلون و مک لین که در سال ۱۹۹۲ مطرح و در سال ۲۰۰۳ مورد تجدید نظر قرار گرفت مهم‌ترین مدل در ارزیابی سیستم اطلاعات بشمار می‌رود. آن‌ها پس از بررسی ۱۸۰ تحقیق قبل در زمینه موفقیت سیستم اطلاعاتی معیارهایی برای ارزیابی سیستم‌های اطلاعاتی ارائه دادند. این مدل آزمون بسیاری از مطالعات تجربی را با موفقیت پشت سر گذاشته است. (رای و لانگ و ولکر^۸، ۲۰۰۲)

وردوسدانگ و روترز^۹ در مورد نقش پیش‌بینی اطلاعات حسابداری در تصمیم‌گیری مدیریت اجرایی، تحقیقی در سال ۲۰۰۲ انجام داده‌اند و نشان داده‌اند که دارای نتایج مختلف می‌باشد. آن‌ها نشان داده‌اند که تصمیمات مدیریت در حوزه دواير مختلف بر زنجیره ارزش تاثیر می‌گذارد. دنيس ام بیکر^{۱۰} (۲۰۰۳)، معتقد است که درمیان عوامل موثر بر تصمیم‌گیری، اطلاعات حسابداری تاثیر بسزایی دارد و استقرار یک سیستم اطلاعاتی حسابداری را در سازمان‌ها توصیه می‌نماید.

مایکل وای درایو^{۱۱} (۲۰۰۴)، در پژوهشی استفاده از سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری و ارزیابی اثرات بکارگیری اطلاعات حسابداری در تصمیم‌گیری‌ها را مورد بررسی قرار داد و نتیجه‌گیری نمود که اگر زمان تصمیم‌گیری کوتاه باشد از اطلاعات حسابداری کمتر استفاده شده و اگر زمان تصمیم‌گیری طولانی باشد از اطلاعات حسابداری بیشتر استفاده می‌شود.

اهمیت این موضوع به حدی است که زمینه تحقیقات فراوان در کشورهای مختلف گردید. در این زمینه در ایران نیز تحقیقاتی صورت گرفته است.

علل نیاز به سیستم‌های اطلاعاتی بهبود عملکرد، بهبود جریان اطلاعات، بهبود وضعیت اقتصادی، بهبود نظارت و کنترل و بهبود و ارتقای بهره‌وری می‌باشد (امینی، ۱۳۸۴). اسلامی (۱۳۷۵)، به دنبال نقش سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت در تصمیم‌گیری مدیران شرکت ایران یاسا بوده و سعی نمود فرآیند تصمیم‌گیری را بررسی و جایگاه اطلاعات و سیستم‌های اطلاعاتی در این فرآیند را مشخص کند. نزدیک به ۸۰٪ مدیران شرکت، وجود سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت را در سرعت، دقت و صحت تصمیمات حیاتی دانسته‌اند.

عابدی (۱۳۷۵)، پس از بررسی نقش اطلاعات حسابداری در تصمیم‌گیری مدیران عالی صنایع سنگین تحت پوشش سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران در استان مرکزی به این نتیجه رسید که هرچه اطلاعات حسابداری ارائه شده توسط سیستم حسابداری با نیاز اطلاعاتی مدیران ارتباط بیشتری داشته باشد میزان استفاده از این اطلاعات افزایش خواهد یافت همچنین هرچه اطلاعات سریع‌تر ارائه شود تاثیرگذاری بیشتری در فرآیند تصمیم‌گیری دارد.

جدیدی (۱۳۸۲)، تاثیر ویژگی‌های سیستم اطلاعات حسابداری بر بهبود تصمیم‌گیری مدیران (گروه بهمن) را مورد بررسی قرار داد و به این نتیجه رسید که سیستم حسابداری گروه بهمن اطلاعات موردنیاز مدیران را فراهم نمی‌کند. ملک پور نیز در سال ۱۳۸۰ پس از ارزیابی عملکرد سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری در صنعت بیمه به این نتیجه رسید که سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری در این صنعت کارا نیستند.

فرضیه های پژوهش

فرضیه اول: سیستم اطلاعات حسابداری موجود، اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم‌گیری مدیران را در اختیار آن‌ها قرار می‌دهد. فرضیه اول که شامل ۱۵ سوال می‌باشد مربوط به میزان توانایی سیستم در ارائه اطلاعات موردنیاز برای تصمیم‌گیری مدیران می‌باشد.

فرضیه دوم: مدیران از اطلاعات حاصل از سیستم اطلاعات حسابداری موجود برای تصمیم‌گیری خود استفاده می‌نمایند. این فرضیه که شامل بررسی ۱۵ سوال می‌باشد مربوط به میزان استفاده مدیران از اطلاعات فراهم شده توسط سیستم می‌باشد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر بر اساس هدف، کاربردی و برحسب روش پژوهشی پیمایشی است. داده‌های موردنیاز با استفاده از پرسشنامه که روایی و پایایی آن مورد تایید قرار گرفته، از جامعه آماری پژوهش جمع‌آوری گردیده است. برای آزمون ثبات اندازه‌گیری از "آلفای کرونباخ" استفاده شده است. ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه‌های جمع‌آوری شده، ۰/۹۰ بوده که بیانگر پایایی ابزار اندازه‌گیری (پرسشنامه) است. همچنین پرسشنامه‌ها در بازه‌های زمانی متفاوت و تحت شرایط یکسان مورد بررسی قرار گرفتند و میانگین، انحراف معیار و ضریب همبستگی بین نمرات آزمودنی‌ها محاسبه شد که بیانگر تفاوت ناچیز در پاسخ آزمون بود. بررسی هر دو روش نشان‌دهنده اعتبار قابل قبول پایان‌نامه برای انجام مراحل بعدی تحقیق بود. برای بررسی روایی، پرسشنامه اولیه طراحی و در اختیار تعدادی از متخصصان شامل اساتید، دانشجویان دکتری رشته حسابداری و کارشناسان ارشد سازمان قرار داده شد و پس از بررسی و اعمال نظرات ایشان، اصلاح و پرسشنامه نهایی تنظیم گردید. بنابراین می‌توان گفت ابزار سنجش از روایی نسبتاً بالایی برخوردار است.

متغیرهای این پژوهش با استفاده از سوالات بسته و با مقیاس ۵ گزینه‌ای لیکرت مورد سنجش قرار گرفته است. در این پژوهش به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است. تحلیل توصیفی شامل محاسبه میانگین، انحراف معیار و درصدها می‌باشد و تحلیل استنباطی شامل آزمون‌های آماری t می‌باشد. نرم افزار آماری مورد استفاده در این تحقیق SPSS است.

جامعه و نمونه آماری پژوهش

جامعه آماری این تحقیق، واحد مالی شامل رئیس مالی و کارشناسان سیستم و مدیران ارشد و میانی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی و شرکت‌های تابعه بوده که در مجموع ۵۳۴ نفر را شامل می‌شدند. نمونه آماری طبق فرمول کوکران و به صورت زیر محاسبه گردید که طبق آن بایستی ۲۲۳ پرسشنامه جمع‌آوری می‌گردید. مبنای انتخاب نمونه، گردش نقدینگی، گسترش حجم فعالیت‌ها و عملیات و ... بود.

$$n = Nt^2pq / Nt^2 + t^2pq$$

$$\text{تعداد اعضای نمونه} = [534 * (1/96)^2 * 0.5 * 0.5] \div [534 * (1/96)^2 + (1/96)^2 * 0.5 * 0.5]$$

$$223 = \text{تعداد اعضای نمونه}$$

بافرض: سطح خطا = ۰,۰۵ ← تعداد اعضای نمونه = ۲۲۳

پرسشنامه کتبی به تعداد ۲۸۰ مورد ارسال گردید و از این تعداد ۲۴۶ پرسشنامه طی ۴ مرحله دریافت و با توجه به سوالات دروغ یاب تعداد ۲۲۳ پرسشنامه قابل قبول تشخیص داده شد.

جدول ۱-۵: اطلاعات مربوط به پرسشنامه‌های توزیعی

درصد	تعداد	شرح
٪۱۰۰	۲۸۰	پرسشنامه‌های توزیع شده
٪۸۷/۸	۲۴۶	پرسشنامه‌های پاسخ داده شده
	۷۶	مرحله اول:
	۶۸	مرحله دوم:
	۴۳	مرحله سوم:
٪۱۲/۲	۵۹	مرحله چهارم:
	۳۴	پرسشنامه‌های پاسخ داده نشده
٪۱۰۰		جمع کل

ارزیابی و تشریح نتایج آزمون فرضیه‌های تحقیق

به منظور آزمون فرضیه‌های تحقیق از آزمون t استفاده گردیده که ضریب خطا برابر با ۵ درصد و به عبارت دیگر سطح اطمینان ۹۵ درصد در نظر گرفته شده است.

همان‌طور که در جدول ۱ نشان داده شده است، گزینه‌های تاییدکننده فرض صفر (خیلی کم، کم و تاحدی)، ۰/۷۷/۱ فراوانی پاسخ‌ها را تشکیل می‌دهند. همچنین سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ و قدرمطلق t بزرگ‌تر از ۱/۶۴ می‌باشد. بنابراین می‌توان گفت فرض صفر تایید و فرض تحقیق رد می‌شود. دلایل اصلی رد این فرضیه شامل مواردی همچون عدم توجه به توسعه حسابداری مدیریت، استفاده از روش‌های قدیمی برای هزینه‌یابی به‌جای روش‌های مدرن امروزی، عدم ارتباط بین سیستم‌های مختلف مثل سیستم حسابداری حقوق و دستمزد (دستمزد)، اموال و فروش فرآورده‌ها و موجودی انبار (مواد) و ACC (سربار)، عدم توجه به هزینه‌های بالا و اتلاف منابع، اعتقاد به این که تمام هزینه‌ها منجر به ایجاد ارزش افزوده برای شرکت می‌شوند، فقدان آموزش‌های کافی در زمینه‌های فوق‌الذکر، عدم توجه به پروژه‌های سرمایه‌ای و توجه عمده به مسائل جاری شرکت و ... می‌باشد.

همان‌طور که در جدول ۲ نشان داده شده است، گزینه‌های تاییدکننده فرض صفر (خیلی کم، کم و تاحدی)، ۰/۸۱/۰ فراوانی پاسخ‌ها را تشکیل می‌دهند. همچنین سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ و قدرمطلق t بزرگ‌تر از ۱/۶۴ می‌باشد. بنابراین می‌توان گفت فرض صفر تایید و فرض تحقیق رد می‌شود. دلایل رد این فرضیه‌ها را می‌توان در عدم ارائه اطلاعات توسط سیستم بررسی نمود. از دیدگاه اکثریت پاسخ‌دهندگان (مدیران و کارشناسان)، سیستم قادر به ارائه اطلاعات برای استفاده مدیران نمی‌باشد. هم‌چنین مدیران با دانش روز آشنایی نداشته و تقاضایی برای اطلاعات استخراج شده از سیستم ندارند.

جدول ۱: نتایج آزمون فرضیه‌های گروه اول

ردیف	سوال	پاسخ (درصد)					میانگین	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری	نتیجه آزمون
		خیلی کم	کم	تاحدی	زیاد	خیلی زیاد					
۱	آیا سیستم اطلاعات حسابداری قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در زمینه عناصر مربوط به بهای تمام شده خدمات ارائه شده می‌باشد؟	۲۲/۵	۳۴/۵	۲۷/۸	۱۲/۶	۲/۶	۲/۳۹	۱/۰۵۰	-۸/۷۳۶	۰/۰۰۰	رد
۲	آیا سیستم اطلاعات حسابداری قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در زمینه هزینه‌های فاقد ارزش افزوده می‌باشد؟	۲۶/۹	۳۵/۴	۲۲/۹	۱۲/۱	۲/۷	۲/۲۸	۱/۰۷۲	-۹/۹۹۳	۰/۰۰۰	رد
۳	آیا سیستم اطلاعات حسابداری قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در زمینه بودجه عملیاتی می‌باشد؟	۲۴/۲	۲۱/۱	۲۱/۱	۲۳/۸	۹/۹	۲/۷۴	۱/۳۲۴	-۲/۹۳۴	۰/۰۰۴	رد
۴	آیا سیستم اطلاعات حسابداری قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در زمینه بودجه سرمایه‌ای می‌باشد؟	۱۷	۲۶	۲۵/۲	۱۹/۷	۱۲/۱	۲/۸۴	۱/۲۶۷	-۱/۹۰۳	۰/۰۴۸	رد
۵	آیا سیستم اطلاعات حسابداری قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در زمینه تجزیه و تحلیل سربسری می‌باشد؟	۲۰/۲	۳۷/۷	۲۳/۷	۱۴/۸	۳/۶	۲/۴۴	۱/۰۸۰	-۷/۷۵۱	۰/۰۰۰	رد

فصلنامه مطالعات مدیریت و حسابداری

دوره ۷، شماره ۱ (۱)، بهار ۱۴۰۰، صفحات ۵۷-۶۸

ردیف	سوال	پاسخ (درصد)					میانگین	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری	نتیجه آزمون
		خیلی کم	کم	تا حدی	زیاد	خیلی زیاد					
۶	آیا سیستم اطلاعات حسابداری قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در زمینه هزینه‌یابی استاندارد و تحلیل انحرافات می‌باشد؟	۲۰/۲	۲۹/۱	۲۰/۲	۲۲/۳	۷/۲	۲/۶۸	۱/۲۳۵	-۲/۸۵۱	۰/۰۰۰	رد
۷	آیا سیستم اطلاعات حسابداری قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در زمینه سنجش و ارزیابی عملکرد بخش‌ها و عملیات مختلف شرکت می‌باشد؟	۲۰/۶	۲۴/۳	۲۴/۲	۲۶/۵	۴/۴	۲/۷۰	۱/۱۹۵	-۲/۷۵۵	۰/۰۰۰	رد
۸	آیا سیستم اطلاعات حسابداری قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در زمینه گزارشگری قسمت‌ها و بخش‌های مختلف شرکت می‌باشد؟	۱۳/۹	۲۲/۴	۲۶	۲۴/۷	۱۳	۳/۰۰	۱/۲۴۷	۰/۰۵۴	۰/۶۵۷	قبول
۹	آیا سیستم اطلاعات حسابداری قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در زمینه مدیریت سرمایه در گردش می‌باشد؟	۲۹/۶	۳۰	۲۲	۱۲/۵	۴/۹	۲/۳۴	۱/۱۷۸	-۸/۳۵۶	۰/۰۰۰	رد
۱۰	آیا سیستم اطلاعات حسابداری قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران برای تدوین برنامه راهبردی شرکت می‌باشد؟	۲۲/۴	۲۴/۲	۳۲/۲	۱۲/۱	۸/۱	۲/۵۹	۱/۱۹۲	-۵/۱۰۹	۰/۰۰۰	رد

ردیف	سوال	پاسخ (درصد)					میانگین	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری	نتیجه آزمون
		خیلی کم	کم	تا حدی	زیاد	خیلی زیاد					
۱۱	آیا سیستم اطلاعات حسابداری قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در زمینه مدیریت تامین مالی کوتاه مدت می‌باشد؟	۲۵/۱	۲۶/۹	۲۱/۵	۲۲/۹	۳/۶	۲/۵۳	۱/۱۹۶	-۵/۸۷۹	۰/۰۰۰	رد
۱۲	آیا سیستم اطلاعات حسابداری قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در زمینه پروژه‌های بلندمدت و شیوه تامین مالی آن‌ها می‌باشد؟	۳۴/۱	۲۵/۶	۱۸/۸	۱۷/۹	۳/۶	۲/۳۱	۱/۲۱۶	-۸/۴۲۹	۰/۰۰۰	رد
۱۳	آیا سیستم اطلاعات حسابداری قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در زمینه هزینه‌های ثابت و متغیر می‌باشد؟	۲۰/۶	۲۶/۵	۳۴/۵	۱۴/۸	۳/۶	۲/۵۴	۱/۰۸۵	-۶/۲۹۵	۰/۰۰۰	رد
۱۴	آیا سیستم اطلاعات حسابداری قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در زمینه بودجه قابل انعطاف می‌باشد؟	۲۶	۳۵/۹	۲۶	۱۰/۸	۱/۳	۲/۲۶	۱/۰۰۵	-۱۱/۰۵۶	۰/۰۰۰	رد
۱۵	آیا سیستم اطلاعات حسابداری قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در زمینه قیمت‌گذاری انتقالات داخلی می‌باشد؟	۲۸/۷	۳۶/۳	۲۱/۱	۱۱/۲	۲/۷	۲/۲۳	۱/۰۶۸	-۱۰/۷۸۲	۰/۰۰۰	رد
۱۶	سیستم اطلاعات حسابداری شرکت قادر به ارائه اطلاعات موردنیاز مدیران در زمینه‌های مختلف می‌باشد.	۲۳/۵	۲۹/۱	۲۴/۵	۱۷/۴	۵/۵	۲/۵۲	۱/۱۶۱	۶/۳۱۸	۰/۰۴۷	رد

جدول ۲: نتایج آزمون فرضیه‌های گروه دوم

ردیف	سوال	پاسخ					میانگین	انحراف معیار	آماره t	sig	نتیجه آزمون
		خیلی کم	کم	تا حدی	زیاد	خیلی زیاد					
۱	آیا مدیران از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم در زمینه عناصر مربوط به بهای تمام شده خدمات ارائه شده استفاده می‌نمایند؟	۲۲/۴	۲۸/۱	۲۹/۶	۵/۸	۴/۱	۲/۳۱	۱/۰۱۳	-۱۰/۱۸۴	۰/۰۰۰	رد
۲	آیا مدیران از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم در زمینه هزینه‌های فاقد ارزش افزوده استفاده می‌نمایند؟	۲۲/۳	۲۶/۳	۲۹/۶	۷/۶	۲/۲	۲/۳۱	۱/۰۱۳	-۱۰/۱۸۴	۰/۰۰۰	رد
۳	آیا مدیران از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم در زمینه بودجه عملیاتی استفاده می‌نمایند؟	۲۱/۶	۲۰/۶	۳۱/۸	۱۷/۰	۹/۰	۲/۷۱	۱/۲۳۳	-۳/۴۷۵	۰/۰۰۱	رد
۴	آیا مدیران از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم در زمینه بودجه سرمایه‌ای استفاده می‌نمایند؟	۱۷/۹	۲۲/۱	۳۰/۹	۱۸/۸	۱۰/۳	۲/۸۲	۱/۲۲۹	-۲/۲۳۴	۰/۰۲۷	رد
۵	آیا مدیران از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم در زمینه تجزیه و تحلیل سرهم‌سری استفاده می‌نمایند؟	۲۲/۴	۴۲/۲	۲۷/۳	۴/۹	۳/۲	۲/۲۴	۰/۹۶۱	-۱۱/۷۷۹	۰/۰۰۰	رد

فصلنامه مطالعات مدیریت و حسابداری

دوره ۷، شماره ۱ (۱)، بهار ۱۴۰۰، صفحات ۵۷-۶۸

ردیف	سوال	پاسخ					میانگین	انحراف معیار	آماره t	sig	نتیجه آزمون
		خیلی کم	کم	تا حدی	زیاد	خیلی زیاد					
۶	آیا مدیران از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم در زمینه هزینه‌یابی استاندارد و تحلیل انحرافات استفاده می‌نمایند؟	۲۲/۸	۲۶/۵	۲۲/۰	۲۴/۲	۴/۵	۲/۶۱	۱/۲۰۶	-۴/۸۳۰	۰/۰۰۰	رد
۷	آیا مدیران از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم در زمینه سنجش و ارزیابی عملکرد بخش‌ها و عملیات مختلف شرکت استفاده می‌نمایند؟	۱۴/۸	۲۸/۲	۴۰/۳	۹/۹	۶/۷	۲/۶۵	۱/۰۶۲	-۴/۸۵۵	۰/۰۰۰	رد
۸	آیا مدیران از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم در زمینه گزارشگری قسمت‌ها و بخش‌های مختلف شرکت استفاده می‌نمایند؟	۱۲/۹	۲۶/۰	۲۶/۰	۲۶/۵	۷/۶	۲/۸۸	۱/۱۷۴	-۱/۵۴۱	۰/۱۲۵	قبول
۹	آیا مدیران از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم در زمینه مدیریت سرمایه در گردش استفاده می‌نمایند؟	۲۰/۶	۳۹/۹	۲۴/۷	۱۰/۳	۴/۵	۲/۳۸	۱/۰۶۲	-۸/۶۹۸	۰/۰۰۰	رد
۱۰	آیا مدیران از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم در زمینه برای تدوین برنامه راهبردی شرکت استفاده می‌نمایند؟	۲۲/۴	۲۸/۲	۳۴/۵	۹/۰	۵/۸	۲/۴۸	۱/۱۱۰	-۷/۰۵۷	۰/۰۰۰	رد

ردیف	سوال	پاسخ					میانگین	انحراف معیار	آماره t	sig	نتیجه آزمون
		خیلی کم	کم	تا حدی	زیاد	خیلی زیاد					
۱۱	آیا مدیران از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم در زمینه مدیریت تامین مالی کوتاه مدت استفاده می‌نمایند؟	۲۰/۷	۳۲/۷	۲۱/۵	۱۹/۳	۵/۸	۲/۵۷	۱/۱۸۳	-۵/۴۳۴	۰/۰۰۰	رد
۱۲	آیا مدیران از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم در زمینه پروژه‌های بلندمدت و شیوه تامین مالی آن‌ها استفاده می‌نمایند؟	۳۰/۵	۲۴/۷	۲۵/۱	۱۳/۵	۶/۲	۲/۴۰	۱/۲۲۶	-۷/۲۶۵	۰/۰۰۰	رد
۱۳	آیا مدیران از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم در زمینه هزینه‌های ثابت و متغیر استفاده می‌نمایند؟	۱۶/۷	۳۵/۴	۳۰/۰	۱۵/۲	۲/۷	۲/۵۲	۱/۰۲۶	-۶/۹۸۴	۰/۰۰۰	رد
۱۴	آیا مدیران از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم در زمینه بودجه قابل انعطاف استفاده می‌نمایند؟	۲۶/۵	۳۷/۷	۲۴/۱	۱۰/۳	۱/۴	۲/۲۲	۰/۹۹۷	-۱۱/۶۱۷	۰/۰۰۰	رد
۱۵	آیا مدیران از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم در زمینه قیمت‌گذاری انتقالات داخلی استفاده می‌نمایند؟	۲۹/۱	۲۹/۶	۲۴/۷	۹/۹	۶/۷	۲/۳۵	۱/۱۹۱	-۸/۰۹۵	۰/۰۰۰	رد
۱۶	مدیران از اطلاعات فراهم شده توسط سیستم استفاده می‌نمایند.	۲۱/۷	۳۱/۲	۲۸/۱	۱۳/۵	۵/۵	۲/۵	۱/۱۱۲	-۶/۹۴۹	۰/۰۱۰۲	رد

موانع ارائه اطلاعات توسط سیستم

موانع ارائه اطلاعات توسط سیستم‌های اطلاعاتی موجود در شرکت پس از بررسی در جدول ذیل بیان گردیده‌اند:

جدول ۳: موانع ارائه اطلاعات توسط سیستم

ردیف	عنوان	پاسخ					میانگین	انحراف معیار
		خیلی زیاد	زیاد	تا حدی	کم	خیلی کم		
۱	فقدان انگیزه کارشناسان و عدم رضایت از شرایط موجود برای انجام صحیح وظایف و استخراج دقیق اطلاعات	۱/۸	۲۱/۵	۳۵/۰	۲۱/۵	۲۰/۲	۳/۳۷	۱/۰۸۶
۲	فقدان آموزش‌های لازم برای کارشناسان جهت کار با سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری مدرن و متناسب	۳/۱	۲۵/۶	۲۹/۱	۲۲/۰	۲۰/۲	۳/۳۰	۱/۱۴۹
۳	عدم حمایت مدیران از استقرار سیستم‌های اطلاعاتی مدرن و متناسب با نیازهای مدیران	۹/۰	۱۸/۴	۳۱/۸	۲۳/۸	۱۷/۰	۳/۲۲	۱/۱۹۲
۴	فقدان سیستم‌های کامپیوتری مناسب (نرم افزار)	۸/۱	۲۳/۳	۳۲/۳	۱۷/۹	۱۸/۴	۳/۱۵	۱/۲۰۶

۰/۹۲۰	۳/۰۰	۴/۹	۲۵/۱	۴۲/۶	۲۳/۸	۳/۶	عدم همکاری کافی بین واحدهای مختلف سازمان	۵
۱/۱۲۲	۲/۹۵	۶/۳	۳۰/۰	۲۸/۷	۲۳/۸	۱۱/۲	کمبود تخصص و تجربه کارشناسان حسابداری و امور مالی سازمان	۶
۱/۰۲۰	۲/۹۴	۵/۴	۲۳/۳	۴۱/۳	۲۰/۲	۹/۹	هزینه‌های بالای به‌روزرسانی سیستم‌های اطلاعات حسابداری	۷
۰/۹۶۲	۲/۷۰	۱/۳	۲۱/۵	۳۲/۳	۳۵/۰	۹/۹	عدم همکاری بین بخش‌های مختلف سیستم‌های حسابداری سازمان	۸
۱/۱۳۶	۲/۵۷	۶/۷	۱۴/۳	۲۶/۰	۳۵/۴	۱۷/۵	فقدان تجهیزات کامپیوتری متناسب (سخت افزار)	۹

همان‌گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، از نظر پاسخ‌دهندگان عدم انگیزه کارشناسان و عدم رضایت از شرایط موجود به‌عنوان مهم‌ترین مانع ارائه اطلاعات توسط سیستم اطلاعات حسابداری به‌شمار می‌رود. بررسی‌ها بیانگر نارضایتی کارشناسان از سازمان به‌دلیل استفاده از روابط به‌جای ضوابط و عدم استفاده از تخصص کارکنان جهت بهبود وضعیت موجود می‌باشد. یکی از بزرگترین دلایل فقدان انگیزه کارشناسان در مناطق ۳۷ گانه عدم استقلال در تهیه صورت‌های مالی و گزارشات مدیریتی و به عبارتی فقدان تفویض اختیار بوده که منجر به هدرروی استعداد کارکنان می‌گردد. فقدان تجهیزات کامپیوتری متناسب (سخت افزار) از نظر پاسخ‌دهندگان به‌عنوان کم-اهمیت‌ترین مانع ارائه اطلاعات توسط سیستم حسابداری به‌شمار می‌رود. از دیدگاه کارشناسان سازمان تجهیزات سخت افزاری شرکت تقریباً وضعیت مساعدی داشته و این مسئله به‌عنوان کم‌اهمیت‌ترین عامل عدم ارائه اطلاعات توسط سیستم مطرح می‌شود.

موانع استفاده از اطلاعات ارائه شده توسط سیستم بوسیله مدیران:

موانع بکارگیری اطلاعات فراهم شده توسط سیستم حسابداری بوسیله مدیران شرکت پس از بررسی در جدول ذیل خلاصه گردیده‌اند:

جدول ۴: موانع استفاده از اطلاعات توسط مدیران

ردیف	عنوان	پاسخ					انحراف معیار
		خیلی زیاد	زیاد	تاحدی	کم	خیلی کم	
۱	عدم مشارکت حسابداران در فرآیندهای تصمیم‌گیری مدیران	۶/۷	۱۵/۲	۳۱/۴	۲۷/۴	۱۹/۳	۳/۳۷
۲	عدم آشنایی با مفاهیم و تکنیک‌های حسابداری مدرن برای بکارگیری آن‌ها	۶/۳	۱۸/۴	۲۷/۴	۳۲/۷	۱۵/۲	۳/۳۲
۳	عدم توجه به اطلاعات در تصمیم‌گیری مدیران	۰/۹	۲۶/۵	۲۶/۵	۳۵/۳	۱۰/۸	۳/۲۹
۴	عدم وجود سیستم‌های نظارتی مناسب در زمینه پاسخگویی مدیران	۲/۷	۱۹/۳	۳۶/۳	۳۳/۲	۸/۵	۳/۲۶
۵	عدم تقاضا برای اطلاعات از سوی مدیران	۵/۸	۱۶/۶	۴۴/۴	۱۹/۷	۱۳/۵	۳/۱۸
۶	تغییرات سریع مدیران سازمان	۹/۹	۲۶/۰	۲۴/۲	۲۵/۶	۱۴/۳	۳/۰۹
۷	زمان بر بودن آشنایی کامل مدیران با سیستم حسابداری و فعالیت‌های مالی سازمان	۳/۶	۲۵/۱	۳۹/۵	۲۳/۸	۸/۰	۳/۰۸
۸	اعتقاد مدیران در مورد مقرون به صرفه نبودن استقرار و نگهداری سیستم	۹/۰۰	۳۳/۲	۲۳/۶	۱۷/۵	۶/۷	۲/۸۰

همان‌گونه که جدول ۴ نشان می‌دهد مهم‌ترین مانع استفاده از اطلاعات توسط مدیران از دیدگاه پاسخ‌دهندگان، عدم مشارکت حسابداران در فرآیندهای تصمیم‌گیری مدیران می‌باشد. کم‌اهمیت‌ترین مانع استفاده از اطلاعات ارائه شده توسط مدیران از دیدگاه پاسخ‌دهندگان اعتقاد مدیران در مورد مقرون به صرفه نبودن *استقرار و نگهداری سیستم* می‌باشد. سایر موانع استفاده از اطلاعات توسط سیستم شامل عدم احساس مسئولیت مدیران سطوح پایین و رده‌های میانی در قبال گزارشات مبین عملکرد مالی بخش‌های کوچک و نیز رواج رویکرد اجرایی و اداری و مقرراتی به حسابداری به جای رویکرد علمی بین مدیران می‌باشد.

پیشنهادات

- ۱- استقرار سیستم حسابداری مدرن با قابلیت‌های مدیریت بهای تمام شده، بودجه ریزی عملیاتی، ارزیابی پروژه-های سرمایه‌گذاری، قیمت‌گذاری انتقالات داخلی، تحلیل عملکرد و تجزیه و تحلیل عملیات مالی
- ۲- ایجاد ارتباط بین سیستم‌های مرتبط مثل سیستم فروش فرآورده‌ها، سیستم حسابداری، سیستم اموال، سیستم جامع کارکنان، سیستم داشبورد نصب شده در جایگاه‌ها مربوط به موجودی فرآورده‌ها و ... از طریق استقرار رویکرد **ERP**
- ۳- ارائه سیستم با قابلیت گزارشگری بالا جهت ارائه گزارشات جداگانه از بخش‌ها و عملیات مختلف شرکت و ارزیابی عملکرد بخش‌ها و واحدهای مختلف شرکت
- ۴- حمایت مدیران از به‌روزرآوری سیستم‌ها و تشویق مجموعه جهت ارائه سیستم‌های مدرن و کارآمد
- ۵- برگزاری دوره‌های آموزشی حسابداری مدیریت و سیستم‌های اطلاعاتی جهت تربیت کارشناسان متخصص در زمینه سیستم‌های اطلاعاتی در راستای پیشبرد اهداف سازمان و موفقیت در عرصه رقابت جهانی
- ۶- ترغیب کارشناسان سیستم به فراگیری دانش روز و بهبود وضعیت سازمان از طریق ایجاد انگیزه در نیروی انسانی سازمان
- ۷- اصلاح چارت سازمانی و به کارگماشتن نیروی انسانی بر مبنای تخصص و رشته تحصیلی
- ۸- تفکیک وظایف افراد در سازمان و تعیین دقیق محدوده وظایف افراد بر مبنای مسئولیت و سمت سازمانی
- ۹- ابلاغ دستورالعمل‌های شفاف و نظام مند در زمینه حسابداری بر مبنای فعالیت، بودجه ریزی عملیاتی، ارزیابی پروژه‌ها، قیمت‌گذاری انتقالات داخلی و ...
- ۱۰- ایجاد ساختارهای نظارتی قوی در راستای کنترل اجرای دقیق فرآیندهای حسابداری مدیریت (مدیریت بهای تمام شده، بودجه ریزی عملیاتی، قیمت‌گذاری انتقالات داخلی و ...)
- ۱۰- استفاده از خدمات حسابرسی داخلی و مستقل برای استقرار سیستم‌های حسابداری مدرن و افزایش نقش اطلاعات استخراج شده از سیستم در تصمیم‌گیری مدیران

محدودیت‌های تحقیق

محدودیت‌های این تحقیق به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱- کمبود منابع کتابخانه‌ای مرتبط با موضوع تحقیق
- ۲- نارسائی‌های ذاتی مرتبط با متدولوژی تحقیق در زمینه استفاده از پرسشنامه که عامل مهم محدودکننده‌ای در تعمیم دهی نتایج تحقیق تلقی می‌گردد.
- ۳- معایب مربوط به ابزار گردآوری اطلاعات از جمله برداشت شخصی پاسخ‌دهندگان در مورد موضوع سوالات مطرح شده در پرسشنامه
- ۴- پراکندگی نمونه آماری و نیاز به برقراری ارتباط و توجیه و تفسیر مناسب موضوع برای جمع‌آوری اطلاعات

۵- مشکلات موجود در پاسخ دادن به پرسشنامه‌ها با توجه به مناصب اداری و مشغله‌های کاری گروه‌های پاسخ دهنده

توصیه‌هایی برای تحقیقات آتی

موضوعات ذیل برای تحقیقات آتی در شرکت‌های وابسته به وزارت نفت (شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران و شرکت ملی پتروشیمی ایران) و صنایع دیگر به محققان پیشنهاد می‌گردد:

۱. بررسی سیستم اطلاعات حسابداری سایر شرکت‌های وابسته به وزارت نفت.
۲. بررسی توانمندی سیستم اطلاعات حسابداری موجود در مقایسه با سیستم اطلاعات حسابداری یکپارچه در رویکرد *ERP*.
۳. بررسی اجزاء مختلف تاثیرگذار در توانمندی گزارشگری سیستم اطلاعات حسابداری.
۴. تاثیر تغییر ساختار سازمان مالی در توانمندی گزارشگری سیستم اطلاعات حسابداری.
۵. تاثیر تغییر تعریف شرح وظایف واحد مالی در توانمندی گزارشگری سیستم اطلاعات حسابداری.
۶. تاثیر دوره‌های حرفه‌ای آموزشی بر عملکرد کارکنان مالی در ارائه گزارشات موثر در تصمیم‌گیری مدیران ارشد سازمان.
۷. انجام نیازسنجی آموزشی کارکنان حوزه‌های مالی در زمینه مدیریت بهای تمام شده/ بودجه ریزی عملیاتی/ ارزیابی پروژه‌های سرمایه‌ای/ تحلیل عملکرد و تجزیه و تحلیل عملیات مالی.
۸. نیازسنجی آموزشی مورد نیاز مدیران در زمینه بهره‌گیری از سیستم‌های اطلاعات مالی در تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی سازمانی شامل مدیریت بهای تمام شده/ بودجه ریزی عملیاتی/ ارزیابی پروژه‌های سرمایه‌ای/ قیمت‌گذاری انتقالات داخلی/ تحلیل عملکرد و تجزیه و تحلیل عملیات مالی.
۹. تاثیر سیستم اطلاعات حسابداری در استقرار و عملکرد مطلوب سیستم‌های مدیریت ارزیابی عملکرد در سازمان.
۱۰. تاثیر دستورالعمل‌ها و رویه‌های عملیاتی سازمان مالی در زمینه‌های بودجه‌ریزی عملیاتی، مدیریت بهای تمام شده، ارزیابی پروژه‌های سرمایه‌ای در توانمندی گزارشگری سیستم اطلاعات حسابداری و تامین نیازهای اطلاعاتی مدیران سازمان.
۱۱. تاثیر استقرار حسابرس داخلی در بهبود سیستم اطلاعات حسابداری و توانمندی گزارش‌دهی آن در شرکت.
۱۲. بررسی وضعیت فرآیندهای کاری موجود در سازمان مالی به منظور شناخت و ترسیم فرآیند مطلوب مورد نیاز در راستای تامین نیازهای اطلاعاتی مدیران ارشد سازمان
۱۳. مقایسه تحلیلی سیستم اطلاعات حسابداری در شرکت‌های تابعه وزارت نفت (شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران و شرکت ملی پتروشیمی ایران)

منابع و مآخذ

۱. اسدی (۱۳۷۷). بررسی تطبیقی سیستم‌های حسابداری دانشگاه‌های دولتی (از جمله علامه طباطبایی) و غیردولتی (دانشگاه آزاد اسلامی)، پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد.
۲. اسلامی (۱۳۷۵). نقش سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت در تصمیم‌گیری مدیران شرکت ایران یاسا، پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد.

۳. اسماعیلی (۱۳۷۶). نیازسنجی و بررسی وضعیت موجود گزارشگری و اطلاع‌رسانی سیستم اطلاعاتی حسابداری به مدیران صنعت خودروسازی، پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد.
۴. اسکندری (۱۳۸۰). "بررسی موانع و مشکلات استقرار سیستم‌های اطلاعاتی در بخش منابع انسانی وزارت نفت"، پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد.
۵. جمال‌لیوانی (۱۳۸۰). "بررسی تاثیر مشکلات اجرایی سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری بر کیفیت خروجی‌های سیستم در شرکت‌های تابعه صنعت نفت"، پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد.
۶. زرین چغایی، سمیه (۱۳۸۹). "بررسی و ارزیابی سیستم اطلاعاتی حسابداری موجود در بانک اقتصاد نوین"، پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد.
۷. عرب مازار یزدی، محمد (۱۳۷۳). "محدودیت‌ها و موانع عدم بکارگیری کامپیوتر و نرم افزارهای کامپیوتری در تهیه اطلاعات مالی".
۸. لگزیان، محمد و دیگران (۱۳۹۰). "ارزیابی موفقیت سیستم اطلاعات مالی دانشگاه فردوسی مشهد با بکارگیری مدل تعدیل شده دلون و مک لین"، علوم و فناوری اطلاعات.
۹. معروفخانی (۱۳۷۹). "عوامل موثر بر میزان استفاده مدیران از سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری در جهت پیشبرد وظایف مدیریت"، پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد.
۱۰. ملک پور (۱۳۸۰). ارزیابی عملکرد سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری در صنعت بیمه، پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد.
۱۱. نوری فرد، یداله، "حسابداری بعنوان یک سیستم اطلاعاتی در ارتباط با هدفها و فعالیت‌های تجاری در راستای تصمیم‌گیری‌های مناسب مدیریت"، نشریه حسابداری، سال سیزدهم، شماره ۱۲۷، ص ۷۶-۷۷.
12. Agourram, H., Robson B. (2006). "Defining information systems success in Canada", *information management & computer security*, vol14, no.4, pp300-311
13. Delone, W. H., Mc Lean E. R. (1992). "Information systems success: the quest for the dependent variable", *information systems research*, vol 3, No.1, pp.60-95.
14. Donnel, O., Julie smith David, "how information systems Influence User Decisions: Research framework and Literature Review", *International Journal of accounting information system*, 1, 2000, pp.178, 203.
15. Irani, Z. (2002). "Information systems evaluation: navigating through the problem domain", *information & management*, vol40, No.1, pp.11-24.
16. Rai, A., Lang, S. S., Welker, R. B., (2002). "Assessing the validity of IS success models: an empirical test and theoretical analysis", *information systems research*, vol13, No.1, pp.50-69.
17. Strassman, P. (1997), "will big spending on computers guarantee profitability"?